

Angelus

Ruxandra Cesereanu (Cluj, 17 august 1963) este poetă, prozatoare, eseistă. A urmat cursurile Facultății de Litere din Cluj, pe care a absolvit-o în 1985. În timpul facultății a fost redactor și s-a format la revista *Echinox*. Din 1991 este redactor la revista de cultură *Steaua*. Actualmente este conferențiar la Catedra de literatură comparată a Facultății de Litere din Cluj. Face parte din stafful *Phantasma*, Centrul de Cercetare a Imaginarului, de la Cluj, în cadrul căruia susține ateliere de scriere creatoare în poezie și proză.

Cărți publicate:

Poezie: *Zona vie* (1993); *Grădina deliciilor* (1993); *Cădere deasupra orașului* (1994) – Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj; *Oceanul Schizoidian* (1998, 2006); *Femeia-cruciat* (antologie, 1999); *Veneția cu vene violete. Scrisorile unei curtezane* (2002); *Kore-Persefona* (2004) – Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj; *Coma* (2008) – Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj. Proză: *Călătorie prin oglinzi* (1989); *Purgatoriile* (1997); *Tricephalos* (2002); *Nebulon* (2005) – Premiul Clubului Lions; *Nașterea dorințelor lichide* (2007). Eseu: *Călătorie spre centrul infernului. Gulagul în conștiința românească* (1998) – Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj, Premiul „Ion Negoițescu” al revistei *Apostrof*; *Panopticum. Tortura politică în secolul XX* (2001) – Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj; *Imaginarul violent al românilor* (2003); *Decembrie '89. Deconstrucția unei revoluții* (2004) – Premiul revistei *Cuvântul*; *Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste* (2005); *Năravuri românești* (2007); *Gourmet. Céline, Bulgakov, Cortázar, Rushdie* (2009).

Cărți speciale: *Deliruri și delire. O antologie a poeziei onirice românești* (2000); *Submarinul iertat*, poem-roman, în colaborare cu Andrei Codrescu (2007), Premiul România Cultural.

Cărți traduse în limba engleză, cele de poezie au apărut în SUA: *Schizoid Ocean* (poems, 1997); *Lunacies* (poems, 2004); *Panopticon. Political Torture in the 20th Century* (essay, 2006); *Crusader-Woman* (poems, 2008); *Forgiven Submarine* (poem, 2009).

Carte de proză tradusă în limba maghiară, apărută în Ungaria: *Utóférfiak*, Förditotta Selyem Zsuzsa, Pecs, Jelenkor Kiadó, 2009.

Împreună cu studenții de la Jurnalism și Litere a publicat patru cărți de reportaje sociale și analize de mentalitate axate pe România. Prezentă în numeroase antologii de poezie românească tradusă în străinătate.

Realizări filmice: autoarea eseului artistic de scurtmetraj *Treisprezece biserici* (TVR Cluj, 1998); autoarea eseului documentar (împreună cu Doru Pop) *Memorie, oroare, supraviețuire* (2008).

Referințe critice internaționale: *Who's Who in Contemporary Woman's Writing*, edited by Jane Elridge Miller, Routledge Publishing House, London and New York, 2001.

RUXANDRA
CESEREANU

Angelus

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Lidia Bodea
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Anca Drăghici
DTP: Florina Vasiliu

Tipărit la „Accent Print“ – Suceava

© HUMANITAS, 2010

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CESEREANU, RUXANDRA

Angelus / Ruxandra Cesereanu. – București: Humanitas, 2010
ISBN 978-973-50-2675-2

821.135.1-31

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.libhumanitas.ro

*În Cea Dintâi Viață,
pentru cei doi Andrei (Rubliov și Tarkovski) și mai ales
pentru mon maître Mihail Afanasievici Bulgakov
pentru tatăl meu, Domițian Teodoziu, care m-a stârnit să
scriu Angelus,*

*apoi
în A Doua Viață,
pentru al treilea Andrei (copilotul meu beatnik din
Submarinul iertat),
pentru Tiksmîn (inițiat în lumile celelalte)
și
mai ales
pentru Korin*

Partea întâi

*Despre cum lucrurile pașnice iau
pe nepusă masă o întorsătură neobișnuită*

Fostul imperiu se deșirase ca o dantelă îngălbenită, așa încât faimoasa de odinioară capitală, căreia i se spunea cât se poate de simplu Metropola, era și nu era un spațiu ca oricare, dar nici unul excentric în chip aparte, ci se potriveau felului în care Patria, la scurtă vreme de trecerea dintre milenii, cu o labă de lup în secolul XX și cu o coadă de șobolan în secolul XXI, făcea grimase de țară sfântă și predilectă pentru întâmplări proaspete. Astfel încât, atunci când cei trei îngeri se scoborâră în Metropola, ei fură aproape imediat băgați în seamă. Erau identici: în blugi și tunică, dar cu o mantie albastră, chiar azurie de-a binelea, pe umeri, apoi cu părul șaten, cârlionțat și lung, legat într-o coadă. Aveau ochii alungiți, sprâncenele parcă pictate și pensate, gâturi lungi ca de păsări flamingo și, mai ales, da, asta este o precizare necesară pentru mersul lucrurilor de acum înainte, erau muți, nu puteau vorbi. Nu erau surzi, nici orbi, dar erau muți. Nu căzuseră de sus în același loc, ci fiecare ajunsese în altă parte a Metropolei, așa cum i-a fost dat să aterizeze unei păsări rămase fără picioare, silite să găsească un loc adecvat. Unul din ei căzu chiar în mijlocul unei defilări de rutină în incinta Fortăreței din capitala țării, drept care a fost arestat instantaneu, fiind confundat cu un spion. Al doilea căzu într-o fabrică de produse farmaceutice, așa încât confuzia a făcut ca el să fie luat drept negociatorul olandez care nu știa să vorbească limba țării și care se ocupa de tranzacția cu firma băștinașă. Cum negociatorul cu pricina fusese poreclit Olandezul zburător, atunci când al doilea înger plonjă direct în sala principală de îmbuteliere

a pastilelor, lucrătorii îl confundară în chip cât se poate de firesc cu străinul investitor în Sfânta lor Patrie. Doar o fată de la țară, robotind de zor la aranjarea medicamentelor, pricepu că bărbatul cel tânăr cu mantie albastră și părul prins în coadă nu putea fi olandez, ci trebuie că venea din zone mult mai tainice, drept care, după ce așteptă ca lumea să își vadă de ale ei și să nu îi mai dea atenție oaspetelui, îl luă de mână pe acesta, îl închise într-un dulap de serviciu și îi făcu semn să o aștepte acolo până după încheierea orarului de lucru. Iar îngerul înțelese. Dar, și dacă nu ar fi înțeles, totuna ar fi fost. Al treilea individ ar trebui să spun, poate, dar mă voi corecta și voi spune al treilea înger, nimeri printre funcționarii de la Banca Națională, așa încât fu imediat confundat cu un hoț, un paznic dădu de zor alarma și îngerul se trezi arestat cât ai zice pește de niște gealați îmbrăcați în uniforme de camuflaj. Vasăzică lucrurile stăteau astfel: trei îngeri plonjaseră peste Metropolă, scoborâți cu nu se știe ce scop, iar doi dintre ei fuseseră deja arestați, doar unul mai era în libertate, dar nu era limpede pentru câtă vreme. Fata de la țară care lucra la fabrica de medicamente se gândi toată ziua la bărbatul auriu pe care îl închisese în dulap: știa sigur că acesta nu putea fi decât înger și era hotărâtă să îl ferească de ochii lumii și să îl ascundă bine de tot. Așa că, după ce programul de roboteală se termină, ea așteptă să plece toată lumea, apoi, pe semiîntuneric deschise dulapul unde îl încuiase pe oaspetele căzut din cer, îl luă de mână, îi puse o năframă pe creștet și-l îmbrăcă într-o haină galbenă din plastic, pentru vreme ploioasă, mototolind mantia albastră în sacoșa ei de voiaj: avea noroc, fiindcă afară chiar se stârnise o ploică numai bună să îl tânuiască pe înger. Mantia urma să i-o dea odată ajunși acasă, atunci când el putea în sfârșit să se înfățișeze în fața ei în toată slava lui. Îl duse pe oaspete cu metroul străbătând tot orașul, în pofida privirilor curioase aruncate asupra străinului de către călători. Îl mai purtă apoi și cu un autobuz către periferia Metropolei, până când ajunseră la casa ei coșcovită unde locuia

cu o mătușă bătrână. Se feri de aceasta ca de dracu', întrucât știa că, dacă mătușa ar fi priceput cine era oaspetele, ar fi dat sfoară în țară și acel trimis de sus ar fi fost arestat valvârtej. După ce se strecură cu el în casă, băgându-l pe fereastră, după ce schimbă câteva vorbe pe fugă cu mătușa, fata se închise în cameră ca să stea în tihnă cu oaspetele de seamă. Mai întâi îl șterse de umezeala de la ploaie, apoi îi înapoie mantia albastră cam șifonată de cum stătuse în sacoșă, apoi vru să îi dea și de mâncare, dar se răzgândi repede știind că astfel de trimiși nu consumă mâncare, cel mult beau apă, dar nimic altceva. Apoi fata îl admiră pur și simplu pe bărbatul auriu care i se înfățișă în toată splendoarea și căzu la picioarele lui, mulțumindu-i pentru că ei i se arătase mai întâi, lăsându-se recunoscut. Îngerul al doilea nu putea vorbi, era mut precum ceilalți, după cum am precizat deja, așa că nu spuse nimic, doar clipi obosit din ochi, drept care fata pricepu ce era de priceput și îl dezbracă repezitor, apoi îl culcă în patul ei, iar ea adormi pe un scaun, veghindu-l. Poate că lucrurile ar fi luat o turnură romantică, poate că mai degrabă nu, fiindcă îngerii nu au sex, chiar dacă arată a bărbați, în tot cazul nici cel de-al doilea înger nu avu decât pe moment o soartă mai bună decât ceilalți, pentru că, dis-de-diminează, mătușa fetei măturând prin casă simți acel miros pe care doar îngerii pot să îl emane, e vorba de mireasma de tămâie roșcată cu gust de zahăr caramelizat, și, amușinând și lăsându-se călăuzită de acel miros, mătușica neghioabă intră pe nepusă masă în camera nepoatei sale și zări oaspetele neobișnuit dormind în pat și pe fată veghindu-l, drept care zbieră din rărunchi, șperiată de moarte. Până când să se dumirească fata și îngerul la un loc, câțiva vecini trecuseră deja drumul și veniseră degrabă, zărindu-l și ei pe oaspetele ciudat, și luându-l drept un infractor imposibil de clasificat, îl imobilizară, în ciuda protestelor fetei, apoi anunțară, printr-un telefon scurt, poliția, ai cărei membri se și înființară în cunoștință de cauză: prin Metropolă circula deja zvonul că aterizaseră de nu se știe unde doi străini care dădeau bătaie de

cap autorităților, așa că, dacă se mai iveră încă unul, acest fapt nu părea să fie decât normal, numeric vorbind. Dar ce și cine erau acești străini care debusolaseră atâta lume din fostul imperiu? Spioni ori niscaiva teroriști, ori poate chiar extraterestri? Și ce voiau ei? Președintele țării, un tip uns cu toate unsorile și nu foarte doritor de îngeri, ca să zic așa, fiindcă nu fusese obișnuit cu rugăciuni în copilărie, fiind ateu, și nici nu prea avea încredere în Biserică, ci numai și numai în Corpul Politic al Națiunii, cum îi plăcea să rostească în discursuri, se feri deocamdată de vreo aluzie la cei trei oaspeți, până când avea să primească analiza interogatoriului celor căzuți din văzduh, făcută de organele abilitate, adică de Siguranța Statului, cea care avea destule compartimente de muncă și departamente profesioniste încât să descâlcească enigma. Într-adevăr, Ministerul de Interne dădu o ordonanță specială prin care agenții erau solicitați să stea cu ochii în patru și să scotocească prin Metropola posibilă existență și sălășluire și a altor indivizi cu mantii albastre, cu păr șaten, legat în coadă, indivizi care ar fi fost ușor de detectat și întrucât erau muți de-a binelea. Aceștia trebuiau arestați imediat, dar fără vreo molestare și fără vreun prejudiciu corporal sau psihic, aceasta era o altă indicație specială din ordonanța de urgență. Oamenii aceștia, dacă hominizi erau și nu altceva, dar și dacă erau altceva, trebuiau studiați pe îndelete, după interogatoriu, de către oamenii de știință ai patriei. Agenții scotociră o săptămână întreagă, dar nici picior de vreun alt individ cu mantie albastră și cu părul legat în coadă: cetățenii băștinași nu aveau astfel de obiceiuri vestimentare. Ce-i drept, străinii plonjați de nu se știe unde purtau niște tunici înrudite cu cămășile țărănești, iar lucrul acesta încurcase puținel socotelile lucrătorilor de la Ministerul de Interne. Deh, ce să-i faci, mai sunt și străini care iubesc obiceiurile locului, iar lucrul acesta împlânzise oarecum percepția autohtonă asupra celor trei bărbați aurii. Purtau tunică, însă fiindcă erau de fapt de-ai casei sau fiindcă voiau să inducă în eroare autoritățile? În această

privință lucrurile nu erau foarte clare, așa încât lumea trebuia să rămână vigilentă și prudentă. După o săptămână deci, autoritățile hotărâra că nu mai exista vreun alt străin înrudit cu cei deja capturați, așa încât interogatoriul putea să înceapă. Până atunci îi ținuseră pe cei trei în carantină, într-un fel de închisoare-spital, ca nu cumva să-i molipsească și pe alți cetățeni, deși nu se știa de ce anume ar fi putut să îi molipsească la o adică. Ar fi putut exista, oare, o boală numită *părul lung prins în coadă* sau *mantie albastră*? Lucrul acesta era foarte încurcat, de fapt, așa că toată lumea se prefăcea că suferă de o surzenie acută. De ingerime sau îngereală nici nu se punea chestiunea deocamdată să se vorbească, autoritățile se fereau ca de deochi de asemenea termeni deloc științifici și politici. Vreme de o săptămână, paznicii încercară să îi hrănească pe cei trei străini inclusiv cu furtunul, considerând că fapăturile acelea declanșaseră o grevă a foamei, dar în cele din urmă se convinseră că oaspeții veniți pe nepusă masă nu aveau nevoie de hrană ca să trăiască. Poate erau fahiri sau yoghini? Doar apă ingerau precum toți ceilalți oameni și făceau lucrul acesta mai mult din politețe, nu fiindcă ar fi avut vreo nevoie. Nu refuzau nici laptele de vacă și nici chiar, ceea ce era deloc angelic, câte o sticlă de alcool rafinat, iar acest din urmă lucru îi făcu să fie simpatizați de gardienii lor. Dacă erau îngeri, apoi atunci păreau să fie niște îngeri mimetici, ar fi spus un cusurgiu de serviciu. Cum un asemenea individ nu se afla deocamdată prin preajmă, mai trebuie precizat doar că de mâncat nu mâncau nimic cei trei străini. Iar de băut o făceau doar ca să îi satisfacă pe păzitorii lor, întrucât nu aveau nevoie nici de lichide. Așa că după o săptămână de carantină începu ceea ce trebuia să înceapă.

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI

Despre cum lucrurile pașnice iau pe nepusă masă o întorsătură neobișnuită	9
Un interogatoriu cu tâlc: nici teroriști, nici spioni, nici extratereștri	14
Discursul fumigen al ultimului cetățean al patriei	19
La ce folosește Apocalipsa și cui?	23
În căutarea aripilor și a altor defecte angelice	26
Mulțimea pestriță și Filozoful de mahala	29
Cravata cu dungi de zebra a lui Lider Maximo	33
Dacă ai îngeri, de ce să nu îi folosești?	37
Găuri negre, găuri albe	40
Pitica și jucăriile ei	45
<i>Kyrie eleison</i> : Patriarhul robotește, fără să ajungă la liman	49
La Crășma-n proțap	52
În lumile de jos: matematică pură, geometrie euclidiană și șampanie	58
Un Atotștiutor și un Atotînțelegător	62
Nasul și îngerii	66
Numsisfanglindtrin	71
Temptat și ciocolata serafică	74
De ce cad îngerii?	77

Deranjament stomacal și ceai de mușețel	80
Metropolcin și Angeliada	84
Un Vânător de umbre și ale lui obsesii	87
Scurtă recapitulare și dare de seamă	93
Discursuri de seducție	97
Un banchet magistral cu ponoase sufletești	101
Concurs cu juriu pestriț și o puzderie de bodygarzi	105
Angeliadă nocturnă pe stadionul național	110
Despre cum Dumnezeu visează, deși acest lucru nu este neapărat sănătos	115
Logoreea unui Cenzor alienat din pricina particulei NU	120
Vești din Cyberlandia	123
Un patron de bar cu imaginație înfierbântată și stripteuzele lui delicioase	126
Despre speculanții de clone și metehnele lor	129
Un Astrolog antilatinit	132
Oare întotdeauna un director de pompe funebre este și thanatolog?	136
Un magistru în criogenie și tânjirile sale glaciale	140
Merlin confecționează avatari de îngeri pentru A Doua Viață	143
Poporul și îngerii sau încă o dată despre cum se desfășoară viața cotidiană într-o Metropolă	149
Înființarea zonei de carantină, plus glosele unui Îmblânzitor de lei și ale unui Bătrân Clovn	154
Animalele vorbesc, de ce să ne mai mirăm prostește?	159

PARTEA A DOUA

Despre prichindei și vise	165
Arta ghicitului în fapt de seară	170
Bodygarzi, mulțimi și noapte pe pământ	176

Cine pe cine tămăduiește sau nu, unde, când, cum	181
Despre onomastici, botezuri și ceea ce urmează după	186
Isterie generală: Metropola în alertă	192
Despre Omfalos și alte speculații în trombă	197
Vorbe despre ciumați și despre felul ciumei lor inovatoare	202
Despre câteva întâmplări din Zonă	207
Despre moarte, înviere și îmbălsămare	212
Uneori statuile nu au cap, dar oamenii au aproape întotdeauna	217
Despre cum s-ar putea construi Corabia Nebunilor, chiar dacă ea nu va pluti niciodată	221
O declarație prezidențială fulminantă urmată de șoapte patriarhale	226
Ființă, înger, timp, neant & Co în stare de criză	232
Despre vehiculele zburătoare de toate soiurile	236
Despre cum Dumnezeu nu se mai poate trezi din vis	240
Despre surzenie și liniște, apoi despre sfârșitul utopiei	243
Tripleții Zonei adormite	251
Merlin, Mesmea, Anir și Narkom sau despre cum salvatorii lasă dără	254